

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МОІСЄЄВ Михайло Сергійович

УДК 342.9

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОГО БЮРО
РОЗСЛІДУВАНЬ УКРАЇНИ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Суми – 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Сумському державному університеті Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

доктор юридичних наук, доцент
РСЗНІК Олег Миколайович,
Сумський державний університет,
заступник директора з наукової роботи
Навчально-наукового інституту права

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, доцент
ВОЛІК В'ячеслав Вікторович,
Маріупольський державний університет,
професор кафедри права та публічного
адміністрування;

кандидат юридичних наук
ЧУМАК Володимир Валентинович,
Харківський національний університет
внутрішніх справ,
провідний науковий співробітник відділу
організації наукової роботи

Захист відбудеться 31 жовтня 2019 р. о 11⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 55.051.07 Сумського державного університету за адресою: 40007, м. Суми, вул. Петропавлівська, 57, зала засідань вченої ради.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Сумського державного університету за адресою: 40007, м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.

Автореферат розісланий 27 вересня 2019 р.

Секретар
спеціалізованої вченої ради

М.І. Логвиненко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогодні перед Україною постає ряд нагальних питань, що потребують свого вирішення для належного соціально-економічного та політичного розвитку держави, одним з яких є злочинність серед працівників правоохоронних органів, військовослужбовців, суддів і вищих посадових осіб держави. За офіційними даними за перші 8 місяців 2018 року в Україні було зареєстровано більше ніж 625 тисяч кримінальних проваджень, а також спостерігалися зростання злочинності у сфері службової діяльності на 17,1% (16 323 кримінальних провадження) та збільшення правопорушень, учинених організованими групами й злочинними, організаціями, на 58,9 % (2 026 кримінальних проваджень). Починаючи з листопада 2018 року й до березня 2019 року лише Державним бюро розслідувань України (далі – ДБР) було зареєстровано 5 794 заяв про злочини, з яких 1 622 внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань слідчими ДБР за заявами фізичних, юридичних осіб та власними напрацюваннями, а 4 172 – передано за підслідністю з інших органів. Така ситуація є відбиттям офіційної системи державної влади та обумовлює не лише зростання загального рівня злочинності, а й стримує виконання Україною взятих на себе перед Європейським співтовариством зобов'язань і затримує повноцінну євроінтеграцію України.

Зважаючи на те, що тенденція до зростання службової злочинності, а також організованої злочинності, починаючи з 2014 року, має постійний характер, вищими органами державної влади було розроблено концепцію та проведено реформування правоохоронних органів України. Так, у 2014 році було істотно змінено повноваження органів прокуратури України, крім того, створено Національне антикорупційне бюро України, а у 2015 році прийнято Закон України «Про Державне бюро розслідувань», яким передбачено основні засади створення й діяльності центрального органу виконавчої влади, уповноваженого здійснювати правоохоронну діяльність.

Поява нового суб'єкта в системі державних органів України привела до дискусії в наукових колах щодо доцільності існування ДБР, розмежування його повноважень з іншими правоохоронними органами держави, порядку формування його складу, кваліфікаційних вимог до його керівництва та співробітників тощо.

Загалом проблематика діяльності правоохоронних органів у науковій доктрині залишається актуальною довгий час. Зокрема, її вивчали такі науковці, як О. М. Бандурка, О. В. Батраченко, В. В. Волік, Т. А. Кобзева, В. Г. Козленко, Ю. М. Комарова, А. Т. Комзюк, Т. М. Кравцова, А. М. Куліш, В. І. Курило, В. І. Литвиненко, М. І. Логвиненко, О. М. Музичук, А. В. Носач, А. Г. Нікуліна, О. А. Падалка, В. В. Пахомов, О. В. Пономарьов, О. М. Резнік, О. В. Скомаров, А. О. Собакарь,

А. В. Солонар, М. В. Старинський, В. В. Чумак, І. М. Шопіна, С. С. Шоптенко. Але питання організації та діяльності ДБР, зокрема його адміністративно-правового статусу, досліджували такі вчені: Л. І. Аркуша, Н. М. Бакаянова, Р. В. Гребя, О. В. Ільченко, В. І. Литвиненко, М. А. Погорецький, Є. Д. Скулиш, О. С. Старенький, С. В. Телешев, Г. О. Усатий, В. І. Цимбалюк, І. В. Цюприк та ін. Саме такий вузький перелік відображає реальний стан вивчення цієї тематики, зважаючи на те, що необхідним є детальне дослідження особливостей адміністративно-правового статусу ДБР.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року, Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 року, а також у межах плану науково-дослідної роботи Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету «Система критеріїв зовнішнього моніторингу діяльності єдиного правоохоронного органу у сфері забезпечення фінансової та економічної безпеки держави» (номер державної реєстрації 0118U003575).

Мета і завдання дослідження. *Мета* дисертаційної роботи полягає в тому, щоб на підставі вивчення норм чинного національного законодавства, положень наукової доктрини та зарубіжного досвіду визначити специфіку адміністративно-правового статусу ДБР і запропонувати науковообґрунтовані пропозиції й рекомендації щодо його вдосконалення.

Для досягнення цієї мети було визначено такі *задачі*:

- розглянути в історико-правовому аспекті становлення ДБР;
- визначити місце ДБР у системі правоохоронних органів держави;
- розкрити поняття та сутність адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР;
- визначити поняття й елементи адміністративно-правового статусу ДБР;
- охарактеризувати принципи організації та діяльності ДБР;
- розкрити поняття, особливості повноважень ДБР та адміністративно-правові форми їх реалізації;
- узагальнити організаційну структуру ДБР;
- встановити сутність та особливості юридичних гарантій діяльності ДБР і юридичної відповідальності його співробітників;
- вивчити зарубіжний досвід організації та діяльності державних органів, які здійснюють досудове розслідування щодо працівників правоохоронних органів, військовослужбовців, суддів та вищих посадових осіб держави;

– надати пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-правового статусу ДБР.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають під час організації та діяльності органів Державного бюро розслідувань України.

Предметом дослідження є адміністративно-правовий статус Державного бюро розслідувань України.

Методи дослідження. Для досягнення мети дисертаційної роботи та забезпечення наукової об'єктивності одержаних результатів було застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. Основними спеціальними правовими методами дослідження були: історичний, гносеологічний, логіко-семантичний, порівняльно-правовий, системно-структурний. Зокрема, за допомогою історичного методу було проаналізовано окремі аспекти генези становлення ДБР (підрозділ 1.1). Логіко-семантичний метод загалом дозволив сформулювати низку понять, зокрема, таких як «адміністративно-правове регулювання діяльності ДБР», «адміністративно-правовий статус ДБР» (підрозділи 1.3, 2.1). Порівняльно-правовий метод використано з метою з'ясування місця ДБР у системі правоохоронних органів держави (підрозділ 1.2), характеристики адміністративно-правового статусу ДБР (підрозділ 2.1), узагальнення зарубіжного досвіду та опрацювання пропозицій щодо можливостей його використання з метою вдосконалення адміністративно-правового регулювання організації й діяльності ДБР (підрозділи 3.1, 3.2). Системно-структурний метод застосовано для класифікації джерел адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР (підрозділ 1.3) та з'ясування структури адміністративно-правового статусу ДБР (підрозділ 2.1). Гносеологічний метод дослідження дозволив з'ясувати сутність принципів та гарантій, особливості організаційної структури і юридичної відповідальності ДБР (підрозділи 2.2–2.5).

Науково-теоретичною основою дослідження є праці вітчизняних і зарубіжних науковців у галузі філософії, загальної теорії держави і права, теорії управління, адміністративного права та інших галузевих правових наук. *Нормативну основу дослідження* становлять Конституція України, чинні закони та підзаконні нормативні акти, що визначають правові засади організації та діяльності ДБР, а також законодавство зарубіжних держав, досвід яких стосовно правового регулювання статусу державних органів, які здійснюють досудове розслідування щодо працівників правоохоронних органів, військовослужбовців, суддів та вищих посадових осіб держави, може бути використаний в Україні.

Інформаційну та емпіричну основу дослідження становлять офіційні довідкові видання, статистичні й аналітичні матеріали, що дозволяють визначити специфіку адміністративно-правового статусу ДБР.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є однією з перших спроб комплексно, з використанням сучасних методів пізнання і на підставі узагальнення наукових праць

учених, аналізу положень національного законодавства визначити сутність та особливості адміністративно-правового статусу ДБР та виробити авторське бачення напрямків його вдосконалення. У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків та положень, запропонованих особисто здобувачем. Основні з них такі:

вперше:

- запропоновано під адміністративно-правовим регулюванням діяльності ДБР розуміти впорядкування за допомогою адміністративно-правових норм суспільних відносин, які виникають, змінюються та припиняються у зв'язку зі створенням та діяльністю ДБР, з метою забезпечення належних правових, фінансових, технічних та інших умов для ефективного виконання останнім покладених на нього завдань щодо запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених до їх підслідності;

- виділено особливості та класифіковано джерела адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР;

- визначено поняття й елементи адміністративно-правового статусу ДБР як сукупності закріплених на законодавчому рівні та конкретизованих нормами адміністративного законодавства елементів, що визначають особливості створення й діяльності ДБР, межі здійснення покладених на нього завдань та функцій, його місце в механізмі держави, а також у взаємовідносинах з іншими державними і недержавними суб'єктами;

- запропоновано для удосконалення адміністративно-правового статусу ДБР: 1) надати ДБР статус правоохоронного органу; 2) доповнити визначені у ст. 3 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. принципи організації та діяльності ДБР принципом взаємодії ДБР з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадянами та їх об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями; 3) надати співробітникам ДБР повноваження складати протокол про адміністративне правопорушення; 4) розробити і затвердити фахову програму підготовки, підвищення кваліфікації співробітників ДБР; 5) закріпити у ст. 21 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. види юридичної відповідальності співробітників ДБР; 6) зобов'язати керівництво ДБР щороку подавати план діяльності ДБР;

удосконалено:

- розуміння місця ДБР у системі правоохоронних органів України через характеристику властивих йому ознак правоохоронних органів;

- поняття, види повноважень ДБР та адміністративно-правові форми їх здійснення;

- дискусійні питання щодо формування кадрового складу ДБР: 1) співвідношення квот при першому формуванні складу ДБР;

2) ігнорування участі громадськості в діяльності конкурсних комісій з відбору кандидатів на посади в ДБР;

3) неузгодженість в підзаконних актах щодо етапів конкурсного відбору на посади в ДБР;

– розуміння юридичної відповідальності ДБР як елемента його адміністративно-правового статусу та недоліки правового регулювання юридичної відповідальності співробітників ДБР;

дістало подальшого розвитку:

– періодизація процесу становлення та розвитку ДБР України, що складається з трьох етапів: 1-го етапу (квітень 1997 р. – квітень 2012 р.), 2-го етапу (квітень 2012 р. – листопад 2015 р.), 3-го етапу (лютий 2016 р. – до сьогодні);

– визначення функцій ДБР, що здійснюються останнім з метою реалізації правоохоронної функції держави через запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених кримінальним процесуальним законом до його підслідності;

– дослідження особливостей та недоліків юридичних гарантій ДБР, зокрема частково формальний характер гарантій незалежності ДБР через суперечності в законодавстві, що регламентує його діяльність;

– узагальнення зарубіжного досвіду організації і діяльності органів із протидії та боротьби з високопосадовою й організованою злочинністю (США, Німеччина, Австрія, Франція, Литва, Латвія, Польща).

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний, так і практичний інтерес. Зокрема, викладені в дисертації положення можуть бути використані в:

– науково-дослідній сфері – положення та висновки дисертації є основою для розробки подальших напрямків удосконалення адміністративно-правового статусу ДБР (*Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Сумського державного університету від 15.02.2019 р.*; *Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження у наукову діяльність Кримінологічної асоціації України від 04.02.2019 р.*);

– правотворчості – під час опрацювання змін і доповнень до нормативно-правових актів, а також прийняття нових законів та підзаконних актів, якими регламентується адміністративно-правовий статус ДБР;

– освітньому процесі – в юридичних та інших навчальних закладах під час підготовки монографій, методичних рекомендацій, підручників, навчальних посібників з дисциплін «Адміністративне право» й «Судові та правоохоронні органи»; на сьогодні їх вже використовують під час викладання лекційного матеріалу й проведення семінарських занять із зазначених дисциплін у Сумському державному університеті (*Акт про*

впровадження результатів дисертаційного дослідження освітній процес Сумського державного університету від 12.09.2019 р.).

Апробація результатів дослідження. Теоретичні положення та висновки дисертації були оприлюднені на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема: «Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування» (м. Київ, 2018 р.), «Особливості розвитку публічного і приватного права в Україні» (м. Харків, 2018 р.), «Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення» (м. Запоріжжя, 2018 р.), «Національні та міжнародні стандарти сучасного державотворення: тенденції та перспективи розвитку» (м. Харків, 2018 р.).

Публікації. Основні результати дисертаційного дослідження викладено в шести статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України та наукових періодичних виданнях інших держав, та чотирьох тезах наукових повідомлень на міжнародних науково-практичних конференціях.

Структура дисертації. Дисертація складається із вступу, трьох розділів, що містять 10 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 227 сторінок. Список використаних джерел містить 242 найменувань розміщених на 23 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовуються актуальність теми роботи, ступінь наукової розробки проблеми, визначається її зв'язок із напрямками наукових досліджень, окреслюються мета й завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, зазначаються наукова новизна, практичне значення одержаних результатів, наводяться дані про апробацію результатів дослідження, відображається структура дисертації.

Розділ 1 «Загальнотеоретична характеристика діяльності Державного бюро розслідувань України» складається з трьох підрозділів і присвячений вивченню генези становлення ДБР, його місця в системі правоохоронних органів та адміністративно-правовому регулюванню діяльності ДБР.

У підрозділі 1.1 «Генеза становлення Державного бюро розслідувань України» запропоновано виділяти три етапи становлення ДБР: 1-й етап (квітень 1997 р. – квітень 2012 р.), характеризується спробами створити в 1997 та 2005 роках державні органи, основними завданнями яких є протидія та боротьба з корупційними правопорушеннями, суб'єктами яких є вищі посадові особи держави; зазначений етап закінчується в квітні 2012 року, коли новим КПК

України було формально закріплено створення ДБР; 2-й етап (квітень 2012 р. – листопад 2015 р.), пов'язаний зі згадкою на законодавчому рівні про необхідність створення ДБР і прийняттям 12 листопада 2015 року спеціального нормативного акта – Закону України «Про Державне бюро розслідувань»; 3-й етап (лютий 2016 р. – до сьогодні), започаткований прийняттям Кабінетом Міністрів України Постанови «Про утворення Державного бюро розслідувань», відповідно до якої розпочався процес формування органів ДБР, зокрема, конкурсний відбір і призначення на посаду Директора ДБР та інших службовців.

У підрозділі 1.2 «Місце Державного бюро розслідувань України в системі правоохоронних органів держави» узагальнено підходи до розуміння поняття «правоохоронний орган». З'ясовано, що ДБР властиві такі ознаки правоохоронного органу: державно-владний, підзаконний, правозастосовний характер діяльності; право на застосування державного примусу; матеріально-технічне й кадрове забезпечення; спеціальний порядок відбору та призначення кадрів; виконання спеціальних завдань тощо. Зроблено висновок, що ДБР є правоохоронним органом України, який бере участь у реалізації правоохоронної функції держави через запобігання, виявлення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених нормами чинного КПК України до його підслідності.

У підрозділі 1.3 «Адміністративно-правове регулювання діяльності Державного бюро розслідувань України» з'ясовано зміст поняття «адміністративно-правове регулювання» та запропоновано під адміністративно-правовим регулюванням діяльності ДБР розуміти впорядкування за допомогою адміністративно-правових норм суспільних відносин, що виникають, змінюються й припиняються у зв'язку зі створенням і діяльністю ДБР, із метою створення належних правових, фінансових, технічних та інших умов для ефективного виконання зазначеними органами покладених на них завдань та функцій щодо запобігання, виявлення, припинення, розслідування і розкриття кримінальних правопорушень, що посягають на встановлений у державі правопорядок та віднесені до його підслідності.

Класифіковано джерела адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР за ієрархією в системі актів національного законодавства таким чином:

- 1) Конституція України;
- 2) міжнародні договори та угоди, згода на обов'язковість яких надана парламентом: а) міжнародні договори, що закріплюють права та свободи людини (наприклад, Загальна декларація прав людини 1948 року); б) конвенції, які є однією з передумов активізації діяльності органів ДБР у напрямку боротьби з корупційними правопорушеннями серед посадових осіб держави (наприклад, Конвенція ООН проти корупції 2006 року);

3) закони України, серед яких запропоновано виділяти: а) нормативні акти, що регулюють діяльність лише ДБР (Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р.); б) нормативні акти, норми яких є загальними для багатьох правоохоронних та інших державних органів (наприклад, Закон України «Про державний захист працівників судових і правоохоронних органів» від 23.12.1993 р.; в) нормативні акти, що регламентують діяльність інших правоохоронних органів, але їх норми поширюють свою дію і на ДБР (наприклад, Закон України «Про Національну поліцію України» від 02.07.2015 р.);

4) підзаконні акти: а) постанови Кабінету Міністрів України (Про утворення Державного бюро розслідувань № 127 від 29.02.2016 р., Типовий порядок проведення відкритого конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань від 20.12.2017 р., Порядок проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа у Державному бюро розслідувань від 11.05.2017 р.); б) накази і розпорядження Директора ДБР (Регламент реалізації повноважень Директора Державного бюро розслідувань від 02.03.2018 р., Порядок проведення конкурсу для призначення на посади у Державному бюро розслідувань від 14.02.2018 р.).

Розділ 2 «Зміст адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань України» складається з п'яти підрозділів і присвячений визначенню поняття та особливостей адміністративно-правового статусу ДБР, дослідженню принципів організації і діяльності ДБР, з'ясуванню специфіки повноважень, організаційної структури, юридичних гарантій та юридичної відповідальності ДБР.

У підрозділі 2.1 «Поняття і особливості адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань України» розглянуто загальну дефініцію «адміністративно-правовий статус», узагальнено наукові підходи до розуміння структури адміністративно-правового статусу. Запропоновано під адміністративно-правовим статусом ДБР розуміти сукупність закріплених на законодавчому рівні і конкретизованих нормами адміністративного законодавства елементів, що визначають особливості створення та діяльності ДБР, межі здійснення покладених на нього завдань і функцій, його місце в механізмі держави та у взаємовідносинах з іншими державними й недержавними суб'єктами.

Зроблено висновок, що адміністративно-правовий статус ДБР охоплює такі елементи:

1) компетенційно-цільовий блок, що розкриває мету, завдання, функції, відповідні повноваження (права, обов'язки) та принципи як організації діяльності ДБР, так і безпосереднього здійснення останнім наданих йому прав та обов'язків відповідно до його призначення;

2) організаційно-структурний блок, що визначає структуру ДБР, тобто ієрархічну систему підпорядкування одних підрозділів іншим, й організацію відносин між структурними підрозділами ДБР, а також між

ними та іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, громадянами, юридичними особами;

3) блок юридичних гарантій та юридичної відповідальності, що містить перелік гарантій виконання співробітниками ДБР та бюро загалом покладених на них завдань, а також визначає види й межі юридичної відповідальності співробітників ДБР за невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків або зловживання наданими правами.

У підрозділі 2.2 «Принципи організації та діяльності Державного бюро розслідувань України» узагальнено й розкрито сутність принципів організації та діяльності ДБР як закріплених у нормах законодавства основоположних засад, відповідно до яких ДБР формується і реалізує правоохоронну функцію у відповідній підвідомчій сфері.

Розглянуто зміст принципів, закріплених у Законі України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. Зроблено висновок, що принцип відкритості та прозорості в діяльності ДБР недосконалий, а тому обґрунтовано необхідність закріпити положення, відповідно до якого Рада громадського контролю ДБР матиме право брати участь у формуванні конкурсної комісії, яка обирає Директора ДБР. Установлено, що принцип єдиноначальності та колегіальності в діяльності ДБР є гарантією неупередженого прийняття керівництвом ДБР управлінських рішень щодо його організації й діяльності, мінімізації зловживань Директором ДБР наданими законом повноваженнями, що позитивно позначається на діяльності ДБР як правоохоронного органу.

Підкреслено необхідність доповнити, визначені в ст. 3 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. принципи організації та діяльності ДБР принципом взаємодії з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадянами та їх об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями.

У підрозділі 2.3 «Повноваження Державного бюро розслідувань України та адміністративно-правові форми їх здійснення» класифіковано повноваження ДБР за такими критеріями:

1) за відношенням до здійснення ДБР досудового розслідування підслідних злочинів: а) повноваження, здійснювані до початку досудового розслідування, – запобігання злочинам, віднесеним до підслідності ДБР, їх виявлення та припинення; б) повноваження, здійснювані ДБР безпосередньо під час досудового розслідування за фактами скоєних та виявлених злочинів, віднесених до його підслідності, – повноваження щодо розслідування та розкриття злочинів, віднесених до підслідності ДБР; в) повноваження, здійснювані ДБР після завершення досудового розслідування злочинів, віднесених до його підслідності, – повноваження щодо відшкодування державі завданих збитків;

2) за змістом: а) інформаційно-аналітичні; б) правоохоронні; в) правосприяючі; г) нормотворчі; ґ) кадрові; д) повноваження щодо взаємодії і співробітництва з іншими суб'єктами;

3) за сферою здійснення адміністративних правовідносин:
а) внутрішньоадміністративні (забезпечення роботи з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників ДБР, участь у формуванні державного замовлення на підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації фахівців); б) зовнішньоуправлінські (доступ як користувача до інформаційних систем органів державної влади, перелік яких установлюється урядом).

Обґрунтовано, що співробітникам ДБР необхідно надати повноваження складати протокол про адміністративне правопорушення в обмежених випадках та відповідно внести зміни до Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р.

Визначено, що адміністративно-правова форма діяльності ДБР – це зовнішнє вираження його дій, які здійснюються ним в межах наданих законом повноважень і спрямовані на організацію власної діяльності з метою виконання покладених завдань. Виділено правову та організаційну форми здійснення повноважень ДБР. З'ясовано, що правова форма охоплює:

- 1) нормотворчі повноваження;
- 2) юридично значущі дії (використання вогнепальної зброї, спеціальних засобів та заходів примусу у випадках, передбачених законом);
- 3) контрольні повноваження (здійснення внутрішнього контролю в межах системи органів ДБР), а організаційна форма – матеріально-технічне забезпечення діяльності ДБР.

У підрозділі 2.4 «Структура Державного бюро розслідувань України» встановлено, що структуру ДБР, до якої входять Центральний апарат, територіальні органи, спеціальні підрозділи, навчальні заклади і науково-дослідні установи, затверджує Директор ДБР за погодженням з урядом. Наголошено на структурі Центрального апарату і територіальних органів ДБР, а також законодавчо визначених вимогах до керівника ДБР, його першого заступника та заступника.

Визначено, що співробітниками ДБР є особи рядового і начальницького складу, державні службовці та працівники, які уклали трудовий договір із ДБР. З'ясовано, що викладені в Прикінцевих положеннях Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. квоти щодо першого формування складу ДБР за рахунок працівників прокуратури, оперативних працівників містять низку суперечностей: 1) вони підтверджують факт відсутності гарантій із боку держави щодо подальшого працевлаштування за фахом звільнених співробітників органів прокуратури, що створює сприятливі умови для корупційних проявів; 2) здійснення відбору співробітників ДБР залежно від зайняття ними посади в оперативно-розшукових підрозділах не є гарантією наявності в них професійних навичок у специфічній галузі діяльності ДБР. До таких, що потребують удосконалення, віднесено також

склад конкурсних комісій ДБР та порядок проходження кандидатами на посади в ДБР конкурсного відбору: 1) зовнішня конкурсна комісія взагалі виключає можливість залучення громадськості, а внутрішня конкурсна комісія лише як альтернативи; 2) психофізіологічне дослідження із застосування поліграфа як етап конкурсного відбору на зайняття посад у ДБР передбачений у підзаконному акті ДБР, але відсутній у підзаконному акті уряду. Наголошено, що зазначене потребує нагального вирішення, зважаючи на їх можливість знизити потенціал ДБР як інструменту розслідування злочинів, віднесених до його підслідності.

У підрозділі 2.5 «Юридичні гарантії та юридична відповідальність Державного бюро розслідувань України» розкрито зміст юридичних гарантій організації та діяльності ДБР, визначених законами України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р., «Про оперативно-розшукову діяльність» від 18.02.1992 р., «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23.12.1993 р. Зазначено, що низка визначених Законом України «Про Державне бюро розслідувань» юридичних гарантій незалежності ДБР від незаконного втручання у його діяльність є більш формальними, ніж такими, що дійсно реалізуються на практиці. Оскільки однією з гарантій діяльності ДБР є особливий порядок добору, призначення і звільнення Директора ДБР, його першого заступника і заступника, запропоновано доповнити перелік підстав припинення повноважень керівництва ДБР такою підставою як «неефективність діяльності ДБР упродовж дворічного періоду», але після закріплення на законодавчому рівні критеріїв оцінювання діяльності ДБР та визначення суб'єктів, які будуть проводити незалежне оцінювання.

Розглядаючи юридичну відповідальність ДБР як елемент його адміністративно-правового статусу, виокремлено:

- 1) юридичну відповідальність ДБР як юридичної особи;
- 2) юридичну відповідальність керівництва ДБР;
- 3) юридичну відповідальність працівників ДБР.

Встановлено, що ДБР як юридичну особу може бути притягнуто до цивільно-правової відповідальності за заподіяння шкоди особі діями, бездіяльністю, рішеннями його співробітників, крім того, рішення, дії чи бездіяльність ДБР також можуть бути оскаржені в адміністративному порядку. Підкреслено, що на підзаконному рівні закріплено персональну відповідальність керівництва ДБР за його організацію та діяльність, однак Закон України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. не містить норм, які закріплюють види юридичної відповідальності ні керівництва, ні працівників ДБР. Розглянуто особливості юридичної відповідальності працівників ДБР та узагальнено недоліки її правового регулювання.

Розділ 3 «Напрямки удосконалення адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань України» складається з двох підрозділів, присвячених вивченню зарубіжного досвіду функціонування

аналогів ДБР та формулюванню пропозицій щодо напрямків удосконалення його діяльності.

У підрозділі 3.1 *«Зарубіжний досвід організації та діяльності органів з протидії та боротьби з високопосадовою та організованою злочинністю»* узагальнено досвід організації та діяльності органів з протидії та боротьби з високопосадовою та організованою злочинністю в зарубіжних державах.

Установлено, що в США, Німеччині, Франції, Австрії організаційна структура органів поліції передбачає функціонування спеціального підрозділу або ж органу (зокрема, США), який займається розслідуванням злочинів скоєних посадовими особами, а також організованої злочинності. Водночас у зарубіжних державах діють правоохоронні органи, до виключної компетенції яких належать протидія та боротьба з корупційними правопорушеннями, суб'єктами яких є вищі посадові особи держави: Федеральне антикорупційне бюро Австрії, Спеціальна служба розслідувань Литви, Бюро з попередження і боротьби з корупцією Латвії, Центральне антикорупційне бюро Польщі. Зроблено висновок, що ДБР не належить до жодної з названих груп органів, оскільки має повноваження щодо протидії та боротьби зі злочинами, скоєними посадовими особами держави і корупційними злочинами, суб'єктами яких є останні, за винятком злочинів, підслідних НАБУ.

Зроблено висновок, що ДБР не належить до жодної із зазначених груп органів, оскільки його компетенція об'єднує в собі повноваження щодо протидії та боротьби зі злочинами, скоєними посадовими особами держави, а також корупційними злочинами, суб'єктами яких є останні, за винятком тих, що належать до підслідності НАБУ. Доведено, що порівнювати ДБР із ФБР США недоцільно, зважаючи на наявність відмінностей у статусі, повноваженнях зазначених суб'єктів, порядку призначення їх керівників.

У підрозділі 3.2 *«Організаційно-правові заходи удосконалення адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань України»* узагальнено пропозиції щодо удосконалення адміністративно-правового статусу ДБР, а також звернено увагу на можливість використання досвіду Литви та Польщі, зокрема, в аспекті подання Спеціальною службою розслідувань Литви не менше двох разів на рік звіту про свою діяльність і пропозицій щодо підвищення ефективності своєї діяльності, а також підготовки та подання на затвердження уряду керівником Центрального антикорупційного бюро Польщі річного плану діяльності бюро. Наголошено на: 1) доцільності керівництву ДБР перед поданням звіту про діяльність ДБР самостійно проводити оцінювання виконання запланованих завдань, виявляти недоліки власної діяльності та формулювати пропозиції з удосконалення діяльності органів ДБР; 2) необхідності розробки річного плану діяльності ДБР поряд зі стратегічною програмою діяльності ДБР на п'ять років.

ВИСНОВКИ

У дисертації наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання – визначення сутності та особливостей адміністративно-правового статусу ДБР та формулювання напрямків його удосконалення. Внаслідок проведеного дослідження сформульовано ряд нових наукових положень та висновків, спрямованих на досягнення поставленої мети, основними з яких є нижче наведені.

1. Встановлено, що процес становлення та розвитку ДБР України складається з трьох етапів: 1-го етапу (квітень 1997 р. – квітень 2012 р.), 2-го етапу (квітень 2012 р. – листопад 2015 р.), 3-го етапу (лютий 2016 р. – до сьогодні).

2. Визначено, що ДБР, незважаючи на положення Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р., відповідно до якого воно є центральним органом виконавчої влади, властиві такі ознаки правоохоронних органів: 1) державно-владний, підзаконний та правозастосовний характер діяльності; 2) право на застосування державного примусу; 3) матеріально-технічне та кадрове забезпечення; 4) спеціальний порядок відбору і призначення кадрів; 5) виконання спеціальних завдань тощо.

3. Зроблено висновок, що ДБР як правоохоронний орган України бере участь у реалізації правоохоронної функції держави через запобігання, виявлення, припинення, розслідування та відповідно розкриття кримінальних правопорушень віднесених нормами чинного кримінального процесуального законодавства до його підслідності. Відповідно виділено такі основні функції ДБР, як профілактична, оперативно-розшукова, досудового розслідування та допоміжні – інформаційно-аналітична, координаційна, частково нормотворча.

4. Запропоновано під адміністративно-правовим регулюванням діяльності ДБР розуміти впорядкування за допомогою адміністративно-правових норм суспільних відносин, які виникають, змінюються та припиняються у зв'язку зі створенням та діяльністю ДБР, з метою створення належних правових, фінансових, технічних та інших умов для ефективного виконання останнім покладених на нього завдань щодо запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених до їх підслідності.

5. З'ясовано, що джерелами адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР є: 1) Конституція України; 2) міжнародні договори та угоди, згода на обов'язковість яких надана парламентом; 3) закони України, серед яких запропоновано виділяти: а) нормативні акти, що регулюють діяльність виключно ДБР; б) нормативні акти, норми яких є загальними для правоохоронних та інших державних органів; в) нормативні акти, що регламентують діяльність інших правоохоронних органів, але їх норми поширюють свою дію і на ДБР; 4) підзаконні акти:

а) постанови Кабінету Міністрів України; б) накази і розпорядження Директора ДБР. До особливостей адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР віднесено: 1) беззаперечну вищу юридичну силу норм Конституції України серед джерел адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР; 2) вагоме місце відомчих актів серед джерел адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР; 3) фрагментарність адміністративно-правового регулювання діяльності ДБР.

6. Запропоновано під адміністративно-правовим статусом ДБР України розуміти сукупність закріплених на законодавчому рівні і конкретизованих нормами адміністративного законодавства елементів, які визначають особливості створення й діяльності ДБР, межі здійснення покладених на нього завдань та функцій, його місце в механізмі держави, а також у взаємовідносинах з іншими державними та недержавними суб'єктами. Встановлено, що елементами адміністративно-правового статусу ДБР є компетенційно-цільовий блок; організаційно-структурний блок; блок юридичних гарантій та юридичної відповідальності.

7. Визначено, що повноваженнями ДБР є сукупність визначених підзаконними актами і законами прав та обов'язків ДБР, які визначають межі його компетенції та відповідно місце серед державних органів і є обов'язковими для виконання ним визначених у статті 3 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» завдань.

8. Класифіковано повноваження ДБР таким чином: 1) за їх відношенням до розслідування злочинів, віднесених до підслідності ДБР: а) повноваження, які здійснюються до початку розслідування (запобігання злочинам, їх виявлення і припинення); б) повноваження, що здійснюються безпосередньо під час розслідування за фактами скоєних злочинів (розслідування та розкриття злочинів); в) повноваження, які здійснюються після завершення розслідування за фактами скоєних злочинів, віднесених до підслідності ДБР (вжиття заходів щодо відшкодування шкоди, завданої злочинами); 2) за змістом: а) інформаційно-аналітичні; б) правоохоронні; в) правосприяючі; г) нормотворчі; г) кадрові; д) повноваження із взаємодії і співробітництва з іншими суб'єктами; 3) за сферою здійснення адміністративних правовідносин: а) внутрішньоорганізаційні; б) зовнішньоуправлінські.

9. Визначено, що адміністративно-правова форма діяльності ДБР – це зовнішнє вираження його дій, які здійснюються ним в межах наданих законом повноважень і спрямовані на організацію власної діяльності з метою виконання покладених завдань. Виділено правову та організаційну форми здійснення повноважень ДБР.

10. Запропоновано під організаційною структурою ДБР розуміти закріплену нормативними актами систему функціонально-організаційних елементів між якими розподілено визначені національним законодавством обов'язки ДБР. З'ясовано, що дискусійними є питання формування

кадрового складу ДБР: 1) співвідношення квот при першому формуванні складу ДБР, що створює безліч передумов для корупції; 2) конкурсні комісії ігнорують участь громадськості у відборі осіб на посади в ДБР; 3) існує неузгодженість у різних підзаконних актах щодо етапів конкурсного відбору на посади в ДБР.

11. Зроблено висновок, що юридичні гарантії незалежності ДБР від втручання у його діяльність, закріплені Законом України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р., є частково формальними, ніж тими, що фактично гарантують незалежність діяльності ДБР. Запропоновано доповнити підстави припинення повноважень керівництва ДБР такою підставою як неефективність діяльності ДБР упродовж двохрічного періоду.

12. Встановлено, що юридична відповідальність ДБР охоплює: 1) юридичну відповідальність ДБР як юридичної особи; 2) юридичну відповідальність керівництва ДБР; 3) юридичну відповідальність працівників ДБР. Відповідно ДБР як юридична особа може бути суб'єктом цивільно-правової та адміністративної відповідальності. Визначено недоліки правового регулювання юридичної відповідальності співробітників ДБР: 1) в Законі України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 року відсутній перелік видів юридичної відповідальності, суб'єктами яких є співробітники ДБР; 2) потребує уточнення питання дисциплінарної відповідальності працівників ДБР – створення Дисциплінарної комісії ДБР, прийняття Дисциплінарного статуту ДБР; 3) необхідно визначити та закріпити у ст. 216 КПК України, до підслідності якого правоохоронного органу належать кримінальні правопорушення, скоєні співробітниками ДБР.

13. З'ясовано, що досвід зарубіжних держав щодо питання боротьби із злочинністю серед посадових осіб є неоднозначним: 1) досвід США, Німеччини, Австрії та Франції свідчить про віднесення злочинів, скоєних посадовими особами, й організованої злочинності до компетенції органів поліції, організаційна структура яких передбачає спеціальні органи і підрозділи, які запобігають, виявляють припиняють і розслідують зазначені злочини (ФБР США, Федеральне відомство кримінальної поліції Німеччини, Федеральне управління кримінальної поліції Австрії, органи Національної поліції Франції); 2) паралельно із спеціальними органами і підрозділами поліції функціонують спеціальні антикорупційні органи, до компетенції яких належать виключно корупційні злочини та злочини, пов'язані з корупцією, зокрема й ті, суб'єктами яких є посадові особи органів державної влади (Спеціальна слідча служба Литви, Федеральне антикорупційне бюро Австрії, Бюро з попередження та боротьби з корупцією Латвії, Національне антикорупційне бюро Польщі). Зроблено висновок, що ДБР не належить до жодної із зазначених груп органів, крім того, недоцільно порівнювати ДБР та ФБР США.

14. Запропоновано внести до національного законодавства, що регламентує адміністративно-правовий статус ДБР, такі зміни:

1) статтю 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 року викласти в такій редакції:

«Державне бюро розслідувань України є державним правоохоронним органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових»;

2) статтю 3 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 року доповнити пунктом: «принцип взаємодії ДБР з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадянами та їх об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями».

3) п. 3 ч. 1 ст. 7 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 року викласти в такому вигляді:

«3) вживають заходів для припинення фізичними та юридичними особами протиправних діянь, що перешкоджають здійсненню повноважень Державного бюро розслідувань, перевіряють у зв'язку з цим документи, що посвідчують особу, а у разі встановлення факту адміністративного правопорушення скоєного співробітником правоохоронного органу, військовослужбовцем, суддею або вищою посадовою складають протокол про адміністративне правопорушення».

4) Зміст Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. запропоновано доповнити положенням: «у разі закриття кримінального провадження за фактом скоєного співробітником правоохоронного органу, військовослужбовцем, суддею або вищою посадовою особою злочину підслідного ДБР, у зв'язку з відсутністю складу кримінального правопорушення, передбаченого КК України, але встановлення складу адміністративного правопорушення співробітник ДБР має право скласти протокол про адміністративне правопорушення»;

5) статтю 21 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. доповнити положенням: «Працівники Державного бюро розслідувань України за свої протиправні дії чи бездіяльність несуть дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

1. Моїсєєв М.С. Зарубіжний досвід організації та діяльності органів з протидії та боротьби з високопосадовою та організованою злочинністю. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Вип. 6. Т. 4. С. 156–161.

2. Моїсєєв М.С. Місце Державного бюро розслідувань України у системі державних органів. *Правові горизонти*. 2018. № 10 (23) С. 55–60.
3. Моїсєєв М.С. Адміністративно-правове регулювання діяльності Державного бюро розслідувань України. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2018. № 3. С. 138–141.
4. Моїсєєв М.С. Принципы организации и деятельности Государственного бюро расследований Украины как элемент его административно-правового статуса. *Научный журнал «Власть и общество»*. 2018. № 4 (48). С. 103–113.
5. Моїсєєв М.С. Юридична відповідальність у структурі адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідування України. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка*. 2018. № 4 (84). С. 157–165.
6. Моїсєєв М.С. До питання організаційної структури Державного бюро розслідувань України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 5. С. 233–236.
7. Моїсєєв М.С. Генеза становлення Державного бюро розслідувань України. *Особливості розвитку публічного і приватного права в Україні: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 20–21 липня 2018 р.)*. Харків, 2018. С. 49–52.
8. Моїсєєв М.С. Структура Державного бюро розслідувань України. *Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 27–28 липня 2018 р.)*. Запоріжжя, 2018. С. 76–79.
9. Моїсєєв М.С. Поняття і особливості адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань України. *Національні та міжнародні стандарти сучасного державотворення: тенденції та перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 3–4 серпня 2018 р.)*. Харків, 2018. С. 66–69.
10. Моїсєєв М.С. Принципи організації та діяльності Державного бюро розслідувань України. *Державне регулювання суспільних відносин: розвиток законодавства та проблеми правозастосування: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 13–14 липня 2018 р.)*. Київ, 2018. С. 44–48.

АНОТАЦІЯ

Моїсєєв М. С. Адміністративно-правовий статус Державного бюро розслідувань України. – *На правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук (доктора філософії) за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і

процес; фінансове право; інформаційне право. – Сумський державний університет, Суми, 2019.

Дисертаційне дослідження присвячене аналізу адміністративно-правового статусу Державного бюро розслідувань України, а також виначенню напрямків його удосконалення. Розкрито історичні аспекти становлення ДБР, а також його місце в сучасній системі правоохоронних органів України. Сформульовано визначення поняття «адміністративно-правове регулювання діяльності ДБР» та класифіковано джерела такого регулювання. Особливу увагу приділено поняттю «адміністративно-правовий статус ДБР» та його структурі. З'ясовано особливості повноважень, організаційної структури, юридичних гарантій та юридичної відповідальності ДБР. Розкрито принципи організації й діяльності ДБР. Узагальнено зарубіжний досвід організації й діяльності органів із протидії та боротьби з високопосадовою і організованою злочинністю. Визначено напрямки удосконалення адміністративно-правового статусу ДБР та відповідно запропоновано внести зміни до Закону України «Про Державне бюро розслідувань».

Ключові слова: Державне бюро розслідувань, адміністративно-правове регулювання, адміністративно-правовий статус, повноваження, організаційна структура, юридичні гарантії, юридична відповідальність.

АНОТАЦІЯ

Моисеев Н. С. Административно-правовой статус Государственного бюро расследований Украины. - На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук (доктора философии) по специальности 12.00.07 - административное право и процесс; финансовое право, информационное право. – Сумской государственной университет, Сумы, 2019.

Диссертационное исследование посвящено анализу административно-правового статуса Государственного бюро расследований Украины, а также определению направлений его совершенствования. Сформулировано определение понятия «административно-правовое регулирование деятельности ГБР» и классифицированы источники такого регулирования. Особое внимание уделено понятию «административно-правовой статус ГБР» и его структуре. Выявлены особенности полномочий, организационной структуры, юридических гарантий и юридической ответственности ГБР. Раскрыты принципы организации и деятельности ГБР. Обобщен зарубежный опыт организации и деятельности органов по противодействию и борьбе с высокопоставленной и организованной преступностью. Определены направления совершенствования

административно-правового статуса ГБР и соответственно предложено внести изменения в Закон Украины «О Государственном бюро расследований».

Ключевые слова: Государственное бюро расследований, административно-правовое регулирование, административно-правовой статус, полномочия, организационная структура, юридические гарантии, юридическая ответственность.

SUMMARY

Moiseev M.S. Administrative and legal status of the State Bureau of Investigation of Ukraine. – On the rights of the manuscript.

Dissertation for the degree of Candidate of Law (Doctor of Philosophy) in the specialty 12.00.07 – Administrative Law and Process; finance law; information law. – Sumy State University, Sumy, 2019.

The dissertation is devoted to the analysis of the administrative and legal status of the State Bureau of Investigation of Ukraine, as well as to determining the directions of its improvement. The historical aspects of the State Bureau of Investigation formation and its place in the modern law enforcement system of Ukraine are revealed. Three stages of formation of State Bureau of Investigation activities are distinguished. It is concluded that the State Bureau of Investigation, as a law enforcement agency of Ukraine, participates in the implementation of the law enforcement function of the state by preventing, detecting, terminating, investigating and, accordingly, disclosing criminal offenses attributed by the norms of the current criminal procedural legislation to its subsidiarity. The definition of the concept of "administrative and legal regulation of State Bureau of Investigation of Ukraine activities" is formulated and the sources of such regulation are classified according to their hierarchy in the system of national legislation. Particular attention is paid to the concept of "administrative and legal status of the State Bureau of Investigation of Ukraine" and its structure. The peculiarities of authority, organizational structure, legal guarantees and legal responsibility of the State Bureau of Investigation of Ukraine are clarified. The principles of organization and activity of State Bureau of Investigation are revealed, as well as it is proposed to distinguish the principle of interaction of State Bureau of Investigation with other entities. Foreign experience of organization and activity of counteracting and combating high-level and organized crime is summarized. The directions of improvement of the administrative and legal status of the State Bureau of Investigation of Ukraine are determined and accordingly it is proposed to amend the Law of Ukraine "On the State Bureau of Investigation".

Keywords: State Bureau of Investigation of Ukraine, administrative and legal regulation, administrative and legal status, powers, organizational structure, legal guarantees, legal responsibility.

Підп. до друку 25.09.2019 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Обл.-вид. арк. 1,0. Ум.-друк. Арк. 1,0.
Тираж 100 пр. Вид. №205/19.
Віддруковано у видавництві «Ярославна», 40030, Суми, вул. Горького, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
серія ДК №332 від 09.02.2001 р., видане Державним Комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України.

